

УДК 338.22:005.591.4(477)

Мацюк Іван,
аспірант Лабораторії проєктів та ініціатив,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
Matsiuk.Ivan@vnu.edu.ua

ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Розрив господарських зв'язків з росією, проблеми з експортом української металургійної та сільськогосподарської продукції вимагають пошуку нових шляхів підвищення конкурентоспроможності як зазначених галузей, так і економіки України в цілому. Без вирішення цього питання наша держава не зможе в довгостроковій перспективі з одного боку протистояти більш забезпеченому агресору, а з другого – бути спроможною конкурувати зі своїми товарами та послугами на європейському та інших світових ринках.

Майбутнє України полягає в інноваційній моделі технологічного розвитку, яка уже успішно апробована країнами – членами Європейського Союзу. Обраний Україною шлях інтеграції до Європейського Союзу вимагає зближення національної економічної системи до систем країн – членів зазначеного союзу, базовою для яких є інноваційна модель розвитку.

В Україні уже створена законодавча база інноваційної діяльності, основою якої є Закон України «Про інноваційну діяльність». Згідно зазначеного закону головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних,

енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції [1].

Яскравим прикладом інноваційного підходу в Україні до розвитку галузі інформаційних технологій можна назвати проєкт «Дія.City» [2]. Зазначений проєкт спрямований на досягнення інтенсивного розвитку технологічних компаній в Україні через запровадження для його резидентів особливих податкових умов, гнучких форм співпраці зі спеціалістами (GIG-контракт), впровадження елементів англійського права, що надають інвесторам додаткові гарантії безпечності інвестування в українські проєкти. Як результат, за даними сайту finance.ua серед експортоорієнтованих галузей лише ІТ-індустрія збільшила обсяги експорту у 2022 році, інші ж зазнали істотних втрат [3].

Використання досвіду проєкту «Дія.City» та його масштабування на інші галузі економіки дасть можливість сформуванню позитивний імідж країни з метою розвитку інновацій, що є стратегічним завданням національного рівня [4, 5].

В українській асоціації ІТ (IT Ukraine Association) [6] впевнені, що частка сектору ІТ в економіці України продовжить зростати у найближчі роки у зв'язку із:

1) сприятливою екосистемою індустрії інновацій (податки, увага до індустрії, відсутність зарегульованості, програми розвитку та підтримки айтівців);

2) позитивним досвідом. Українські ІТ-команди зарекомендували себе на міжнародному ринку як висококваліфіковані професіонали, що допомагає залучати проєкти та партнерства з компаніями з усього світу. До того ж Україна є одним із лідерів трендових напрямів в ІТ-індустрії – Defence tech, розробки з кіберзахисту та кібербезпеки, E-commerce, Cyber Security, Health Tech.

Досвід інноваційного розвитку як західних, так і східних країн свідчить, що суспільства, які досягли успіху на цьому шляху, не ігнорують свої соціокультурні ресурси, а використовують їх як основу для раціональної організації інноваційного процесу [7]. Тому

формування іміджу країни слід проводити не шляхом копіювання позитивного досвіду інших країн, а з урахуванням наших соціокультурних особливостей.

З огляду на ситуацію, що склалася сьогодні в Україні, орієнтація на створення і виробництво різних видів військової техніки та озброєння також може прискорити розвиток інноваційних процесів у економіці нашої держави. Український Defence tech активно розвивається в таких напрямках: дрони, симулятори, штучний інтелект, роботи та мультикоптери. За словами міністра закордонних справ України Д. Кулеби уже зараз започаткований Альянс оборонних компаній, які будуть спільно з Україною виробляти зброю. Наразі вже 59 компаній з 23 країн світу є учасниками цього Альянсу [8].

Отже, в Україні уже напрацьовані окремі кейси інноваційного підходу до розвитку галузей економіки. Використання цього позитивного досвіду, досвіду європейських та інших країн світу з урахування українських реалій та соціокультурних особливостей українського суспільства дасть можливість сформувати передумови для розвитку конкурентоспроможної економіки, яка створюватиме затребувані в світі товари та послуги, а також буде спроможною самостійно захищати свій суверенітет й територіальну цілісність.

Список використаних джерел:

1. Про інноваційну діяльність: Закон України. Електронний ресурс. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
2. Борняков О. Гайд для резидентів Дія.City, 2022. URL: <https://city-backend.diiia.gov.ua/storage/uploads/files/page/home/diia.city.pdf>.
3. Як ІТ-індустрія розвиває інші галузі економіки у 2022 році. Електронний ресурс. URL: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/jak-it-industrija-rozvyvae-inshi-galuzi-ekonomiky>.
4. Цимбалюк І. О., Шматковська Т. О. Інноваційний імідж країни та можливість податкового впливу на його формування. Последните постижения на европейската наука -2016: материали за 12-а международна научна практична конференция, (17-22 юни, 2016) на Икономики. Икономики. София : «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2016. Том 1. С. 49-52.

5. Павліха Н. В. Концептуальні засади управління сталим розвитком просторових систем: Препринт. Луцьк: Надстир'я, 2005. 60 с.

6. IT в економіці України: як змінювалася його частка, вплив та тренди ринку за роки незалежності. URL: <https://speka.media/it-v-ekonomici-ukrayini-yak-minyalasya-iogo-castka-vpliv-ta-trendi-rinku-za-roki-nezaleznosti-plrw0p>.

7. Геєць В. «Інноваційна Україна – 2020»: основні положення національної доповіді. Стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 13 травня 2015 року // Вісник НАН України. – 2015. – № 7.

8. До Альянсу оборонних компаній вже приєдналися 59 підприємств з 23 країн – Кулеба. Суспільне новини. Електронний ресурс. URL: <https://suspilne.media/595889-do-alansu-oboronnih-kompanij-vze-priednalisa-59-pidприємств-z-23-krain-kuleba/>.

9. Кучерява З. Правове забезпечення інноваційного розвитку в Україні. Міністерство юстиції. Офіційний сайт. URL: <http://www.minjust.gov.ua/13958>.